5. ELS ESTRIPS

Per Carnaval tot s'hi val?

El 12 de gener de 1940, el Ministre de la Governació de Franco, Ramón Serrano Suñer, ratificava la prohibició de celebrar el Carnaval, una festa que ja havia sigut proscrita pels feixistes durant la guerra. El Carnaval va desaparèixer de moltes localitats durant anys. Alguns pobles i ciutats de Catalunya van traslladar els actes a la primavera i a d'altres, on el Carnaval es va mantenir d'amagat com en el cas de Vilanova,es va convertir en la Fiesta de inviernodurant alguns anys.

Però el franquista no va ser el primer intent de prohibició o de control de la festa. De fet la primera referència documentada del carnaval a Barcelona, la trobem l'any 1333 i és una disposició del Consell de Cent prohibint el llançament de taronges, una tradició barcelonina que sovint acabava amb greus aldarulls, i que també regulava l'ús de les màscares. A Madrid, per exemple, l'any 1599 la mort de Felip II va fer que es prohibís el Carnaval, ja que la impopularitat del monarca feia preveure un escarni públic. Entre els segles XVII i XIX el Carnaval es va anar domesticant i convertint en una festa en mans de l'aristocràcia, que va convertir aquesta subversió del poder en una festa mes aviat frívola i de lluïment.

El Carnaval és la festa de la rauxa i la bogeria, d'uns dies on deixem de ser nosaltres mateixos gràcies a les màscares i a les disfresses, i on podem fins i tot desafiar les prohibicions. "Per Carnaval tot s'hi val", ens sentencia la dita, tota una ordre que ens mana desobeir. Potser una contradicció o la vàlvula d'escapament que ens fa més suportable un any de subjugació a les normes socials. Però en qualsevol cas el Carnaval esdevé una representació de la sàtira a l'autoritat, de trencament de la monotonia de la vida quotidiana. Es constata el fet que hagi sigut una festa temuda per les morals estrictes i perseguida en els períodes històrics més repressius.

A finals del segle XVII, en època de les monarquies absolutistes, quan els reis portaven la guerra a tots els racons d'Europa, a Barcelona els ciutadans i ciutadanes aprofitaven el Carnaval per ridiculitzar-los. El barceloní, probablement, durant aquells anys, era el Carnaval més gran del món, una festa que sovint començava tot just passat el Nadal, que sorprenia i desconcertava els viatgers.

En aquesta festa els estudiants organitzaven l'arribada de personatges com la reina i el rei Belluga, la reina de Catai o el rei Carnestoltes, parodiant la pompositat amb què arribaven els autèntics monarques a la ciutat, fins i tot fent comitives fins a la porta del Palau del Virrei. Es tracta d'una tradició crítica carnavalesca que s'ha mantingut en el temps tal i com ens demostra el fet que l'any 2003 una bona part de les 80 comparses de la rua de Barcelona, unificada amb la de Sants, fessin referència a la Guerra d'Iraq o a l'enfonsament del Prestige.

A Llatinoamèrica el carnaval, en molts casos, es va convertir en una preocupació per al poder. Durant aquests dies indis, negres, mulats ocupaven els espais dels espanyols i criolls. Els canvis de rols sexuals o l'ús de les màscares, que permeten ocultar la identitat, també eren sovint elements prohibits. Molts carnavals llatinoamericans han servit per fer crítica social, com es fa amb les figures que es creen a San Juan de Pasto, Colòmbia. En alguns casos la crítica se'ns converteix en ansa, com en la dansa de los Chinelos, a Morelos, Mèxic, on els dansaires es burlen dels conqueridors espanyols, un fet que també trobem a Oruro, Bolívia. Durant les revoltes indígenes del segle XVIII danses com la Diablada, que havia representat la lluita del bé contra el mal, van servir com element de denúncia de la subjugació dels pobles.

Núm. 13 BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO Página 277

Sargento de Sanidad don Laureano Gómez Lázaro.
Dios guarde a VV. EE. muchos años.
Madrid, 10 de enero de 1940.—P. D., el Subsecretario, Valentín Galarza.

Excmos. Sres. Ministro del Ejército y Presidente del Tribunal Nacional de Responsabilidades Políticas.

ORDEN de 11 de enero de 1940 readmitiendo, con la sanción que se indica, al Ujier del extinguido Congreso de los Diputados, Aurelio Martín Alonso.

Ilmo. Sr.: Visto el expediente de depuración instruido al Ujier del extinguido Congreso de los Diputados Aurelio Martín Alonso, respecto de quien fueron sobreídas las diligencias instruídas por la Justicia Militar, con propuesta de que sea sancionado gubernativamente por el Organismo de quien depende, y en el que aparece comprobado que durante el Glorioso Movimiento Nacional el inculpado

P. D., el Subsecretario, Valentín Galarza.
Ilmo. Sr. Subsecretario de la Presidencia del Gobierno.

MINISTERIO DE LA GOBERNACION

ORDEN de 12 de enero de 1940 resolviendo mantener la prohibición absoluta de la celebración de las fiestas del Carnaval.

Suspendidas en años anteriores las llamadas fiestas de Carnaval, y no existiendo razones que aconsejen rectificar dicha decisión,
Este Ministerio ha resuelto mantenerla y recordar, a todas las Autoridades dependientes de él, la prohibición absoluta de la celebración de tales fiestas.
Madrid, 12 de enero de 1940.
SERRANO SUÑER

ORDEN de 8 de enero de 1940 concediendo prórroga, con medio sueldo, en la licencia que por en-

MINISTERIO DEL EJERCITO

Dirección General de Enseñanza Militar
CONCURSOS

ORDEN de 10 de enero de 1940 anunciando concurso para cubrir cuarenta plazas de Teniente Auditor de tercera de la Escala Activa del Ejército.

Artículo 1.º Para proveer cuarenta plazas de Teniente Auditor de tercera de la Escala Activa del Ejército, se anuncia, por la presente Orden, concurso entre los oficiales provisionales, de complemento y asimilados de todas las Armas y Cuerpos del Ejército, que hayan tomado parte en la última guerra y que posean el título de Doctor o Licenciado en Derecho.
Art. 2.º El plazo de admisión de instancias terminará treinta días después de publicarse la presente orden en el BOLETIN OFICIAL DEL ESTADO.
A las mismas se compañará:
a) Título original de Doctor o

el Periódico de Catalunya

Carnaval reivindicativo

El 'no' a la guerra y el recuerdo del 'Prestige', temas centrales de las 72 comparsas de la rúa de Barcelona Página 31

Varias personas con zancos satirizan a Fraga, en Montjuïc.

El terreno cedió y dejó ... por los que habían pasado ...

Dominical